

L'home i l'ofici

Hi ha qui diu, amb l'assistència del seny, que sovint negligim les coses d'aparença mínima i ens dediquem a exaltar aquelles altres que omplen els ulls pel seu volum.

L'elevada murrieria d'aquesta reflexió podria ser provada del natural fent ús d'exemples quotidians i sense moure's de la vida llista. ¿Qui menystindria, doncs, la sort de poder-se valer d'un cas singular, demostratiu d'altres valors? Ningú, que se sàpiga, o almenys ningú que tingui neta la consciència ciutadana.

Hi va haver un inventor —l'apologia del qual figurarà aquí— que va fer la total dedicació del seu esforç al millorament de l'art de viure. Tenia una vocació que no es distraïa i una fantasia lleial, elements amb els quals hauria pogut aspirar a ser un inventor de gran espectacle, fent coses amb els salts d'aigua i construint turbines gegants, o ideant enormes mitjans de transport interoceànic. Però va renunciar des del principi a valer-se de la seva capacitat per aconseguir el lluïment personal, i es dedicà de ple a l'anònima labor de fer més habitable la llar humil, amb aportacions com les forquilles de punta perenne, el foc que es revifa sol, el nus que es desfà a voluntat, i tantes i tantes altres coses, amb la llista de les quals podrien cansar-se lectors d'acreditada avidesa.

No obstant, el que és realment interessant des del punt de vista humà, no és pas allò que va inventar, sinó la gran inclinació que sentia per l'ofici i la manera

com s'abstria de tota cosa que no fos la solució dels problemes que es plantejava. Ell creia que no havia estat mai malalt, i és que les malalties li passaven desapercebudes, o en tenia només petites percepcions professionals, com en el cas de la febre, que li feia anar més de pressa l'enginy, o el dolor, que li semblava una forma comminatòria que prenia les incògnites que tenia pendents, impulsant-lo cap a la seva solució.

Com que no comptava els anys, sinó les troballes, i les seves èpoques estaven subjectes a una divisió que no tenia el suport oficial, va quedar-se sense infantesa ni joventut; era una persona sense edat, que envellia o es veia més jove segons l'assistís o no la inspiració. No era sempre feliç, però quan tenia un encert ho era tant, que oblidava totes les llacunes de tristesa que havia anat deixant darrera seu.

Estava acostumat als deficiències i milers de tics estremen la seva pell. Semblava que no hi podia haver cap frisança que l'agafés de sorpresa, i a desgrat de tot vingué un dia en el qual va guanyar-lo una nosa indefinible: sentí de sobte l'enyorament de coses desconegudes i un gran desig d'evadir-se per camins petits. De bon començament, va creure que la seva aptitud creadora prenia una nova jeia i provà de treure'n partit aplicant-hi tota l'atenció. Però el neguit aquell creixia, les seves facultats per a concentrar-se es van tornar vaporoses i no podia tancar-les dins la mà closa de la seva voluntat. I, a més, va perdre la poca gana i la poca

Fou llavors que va emprendre els treballs per enllestir un invent que, si reeixia, li obriria de bat a bat les portes de la fama. Es tractava d'alguna cosa que revolucionaria la vida de família, en el bon sentit de la paraula, i la concepció de la qual era tan audaç, que requeria tota l'aplicació d'un inventor, encara que hagués tingut més edat que no pas ell, el nostre.

Va començar una lluita d'extermi entre la seva vocació i les obligacions socials. Es mostrava més absent cada vegada i anava a festejar amb l'aire de presentar-se periòdicament a la policia.

—Cada cop se li veu més el blanc dels ulls —digué un dia la mare—. Si no hi cuitem, se'ns quedarà garra-tivat.—

La Sofia, pobre àngel, feia tot el que li era possible. Li agafava les mans per tal d'amanagar-lo, però les deixava anar de seguida amb una esgarripança, perquè s'adonava que allò que tenia a la vora era, només, la funda d'alguna altra cosa.

En més d'una ocasió havia intentat de parlar-hi, però els seus eren uns diàlegs impossibles.

—Que ja no m'estimes, Inventor meu?

—Vint-i-quatre. El meu pare va morir poc després de fer-ne setanta-dos.

—Jo no sóc res per a tu!

—No fa gens de mal. Et donen una punxada al braç, i ja està llest.

—Si em tractes així, em moriré.

—Si ho trobo, sí. A més dels diners, tindrem l'anonada, i no ens faltará res.—

La Sofia acabava plorant, amagant-se la cara entre les gasses. Fins que un dia el pare, a l'hora d'acomiar-se, va agafar l'inventor i li digué:

—Això no pot seguir així.

—No?

—No. Aquest procés va fent via i ens acostem al clímax. Quan aquest arribi, no responc de res.—

I el clímax, per dir-ho amb la mateixa paraula, vingué. Era el vespre d'un dijous i l'inventor va entrar a casa de la seva promesa amb un rostre tan pàlid que,

àdhuc sabent el que sabem, sorprenia. S'havia passat la jornada treballant amb febre creadora i ja tenia a la punta dels dits la solució que cercava. El seu criat, a l'hora de sortir, l'havia hagut de treure per força del taller.

Aquell vespre, el petroli de cada quinqué, el pes de tota tela i el so de la capsa de música adormien més que mai els sentits. El crepitat de la llenya en la llar de foc i el color que donaven les flames a les cares i a les coses, feia més irreal la sala del festeig i tothom se sentia inclinat a teixir el fil de la seva abstracció. Ningú no deia res, cada u estava allunyat de la seva pròpia presència i la dels altres, i el més distant de tots era l'inventor. El lleu soroll dels objectes no ofenia el senyoreig d'un silenci guardador de grans secrets i el temps mateix corria de puntetes.

De sobte, el timbre del telèfon va dringar per tota la casa. Era un dring ple de transcendència i tots ho van intuir; dirigiren la mirada cap a la porta de la sala i escoltaren els passos lents de la serventa, atreta per la crida.

La serventa va entrar, sense poder caminar a dretes, i es plantà al mig de la sala amb els ulls esbatanats.

—Es l'esperit de l'inventor que demana l'inventor a l'aparell —digué—.

I va perdre el coneixement i caigué de cara al sostre.

La mare intentà xisclar, però tenia la veu presa. La pipa de guix del senyor va caure i quedà esmicolada.

L'inventor va córrer a empunyar l'auricular:

—Sí, sóc jo. Ja ho has trobat? Ja ho tens? Vinc de seguida.—

Sortí de la casa com si el portés el vent.

La noia va fer el gest d'aturar-lo, però el seu pare l'agafà pel braç.

—Deixa'l estar —digué—. El seu destí és implacable: morirà de mal d'amor sense tocar de peus a terra.—

I es va desfer la boda.

PERE CALDERS

(Il·lustració de CARMÉ MILLÀ)